

GROENBEHEERPLAN

THEMA: BOMEN

2021 T/M 2025

De vruchten plukken van een gemeente in bloei

17 februari 2021, eindrapport

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Doelstelling.....	4
1.3	Doelgroep	4
1.4	Looptijd.....	4
1.5	Leeswijzer	4
2.	Samenvatting beleid	6
2.1	Reguliere beheer	6
2.2	Onderhoud, vervanging en renovatie	6
2.3.1	Wettelijke kaders.....	7
2.3.2	Beleidskaders gemeente	7
3.	Boombeheer	9
3.1	Beheerthema bomen	9
3.2	Samenstellig areaal (peildatum 1-1-2021)	11
3.3	Beheerregime	12
3.4	Beheerkosten	16
4.	Vervanging en omvormingen.....	17
4.1	Reguliere structurele vervanging	17
4.2	Eenmalige vervanging essen en populieren.....	18
4.3	Omvormingen.....	19
5.	Financieel overzicht.....	20
6.	Organisatie	21
6.1	(eigen) buitendienst	21
6.2	Aannemers	21
6.3	Avri	21
6.4	Eikenprocessierups bestrijding.....	22
6.5	Inwoners en belangenorganisaties	22
6.6	Gegevensbeheer.....	22
7.	Planning.....	23
7.1	Boomonderhoud	23
7.2	Integraal werken	23
8.	Kwaliteitscontrole.....	24
8.1	BVC controle.....	24
8.2	Maatregelen	24
9.	Communicatie.....	26

9.1	Beheer en onderhoud	26
9.2	Vervangingen en omvormingen	26
9.3	Interne communicatie beheerplannen	26
10.	Bijlagen	27
10.1	Wettelijke kaders	27
10.2	Beheerregime	28
10.3	Beheerkosten	28
10.4	Kaart essen/populieren	28
10.5	Kaart omvormen/dunnen.....	28
10.6	Processchema organisatiestructuur	28
10.7	Geharmoniseerde beoordelingscriteria waardevolle bomen	28

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De voormalige gemeenten Geldermalsen, Neerijnen en Lingewaal vormen sinds begin 2019 de nieuwe gemeente West Betuwe. Dit vraagt om het harmoniseren van de voormalige groenbeleids- en beheerplannen. Op basis van het geharmoniseerde groenbeleidsplan (vastgesteld in juli 2020) zijn per thema de beheerplan nader uitgewerkt. Dit beheerplan omvat het thema bomen.

1.2 Doelstelling

Dit beheerplan geeft inzicht in de verschillende onderdelen van het beheerproces. Het beheerplan vertaalt ambities (strategisch niveau) in concrete beheerrichtingen en –acties (tactisch niveau) om deze te kunnen implementeren. Daarbij wordt aangegeven op welke wijze nu gewerkt wordt en hoe vanaf 2021 gewerkt gaat worden binnen de gemeente. De beleidsplannen worden elke vijf jaar geactualiseerd op basis van het door de gemeenteraad vast te stellen beleid. De onderliggende beheerplannen kunnen jaarlijks herzien worden binnen de gestelde kaders van het beleid. Ze vormen de basis voor de uitwerking en invulling van het beleid voor de buitenruimte en worden vastgesteld door het college.

Het Groenbeleidsplan bevat 4 beheerthema's waarvoor beheerplannen zijn opgesteld, te weten: beplanting, bomen, grassen/hondenvoorzieningen en watergangen. De eerste drie beheerthema's zijn op een vergelijkbare manier uitgewerkt. Voor het laatste thema (watergangen) is gekozen voor een compact en bondig beheerplan zodat dit kan worden opgenomen in het nog op te stellen waterplan (planning 2021).

1.3 Doelgroep

Dit beheerplan beschrijft het beheer en de organisatie van het beheerthema bomen. Het beheerplan wordt gebruikt door de gemeentelijke gebiedsbeheerders, - makelaars en eigen dienst. Daarnaast geeft het externe partijen zoals Avri, aannemers, verenigingen/bedrijven en inwoners inzicht in de beheer- en onderhoudswerkzaamheden die uitgevoerd worden.

1.4 Looptijd

Dit beheerplan wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgestuurd op basis van het vigerende beleid en wet- en regelgeving, de praktijk ervaringen, ontwikkelingen in het vakgebied, input uit de kernagenda, wensen/initiatieven van inwoners.

1.5 Leeswijzer

In de tabel hierna wordt toegelicht in welk hoofdstuk welke thema's worden behandeld:

Nr.	Inhoud	Toelichting
2	Samenvatting beleid	De wettelijke kaders, beeldkwaliteit, meerjaren onderhoud, renovatie en vervangingen en het afwijkend onderhoud nader toegelicht.
3	Beheergroep(en), maatregelen en kosten	Inzicht in het huidige areaal, de huidige beheergroepen en de kosten per kern.
4	Omvormingen en Vervangingen	Toelichting op de gehanteerde uitgangspunten bij de omvormingen en vervangingen en inhoudelijke voorstellen van de om te vormen elementen/vakken.
5	Organisatie	Inzicht in onder andere de organisatie van de eigen dienst, Avri, aannemers en het gegevens beheer.
6	Planning	Overzicht van het jaarlijks onderhoud per beheergroep.

7	Kwaliteit	Inzicht in de vorm, frequentie en maatregelen van de keuringen en inspecties.
8	Communicatie	Inzicht in de communicatie omtrent het groenonderhoud, vervangingen en omvormingen.

Tabel 1: leeswijzer

2. Samenvatting beleid

In 2020 zijn in het Groenbeleidsplan 2021 t/m 2025 de kaders voor het groenbeheer vastgesteld. Deze kaders zijn de basis voor de beheerplannen. Hieronder is voor het beheerthema bomen een samenvatting van de belangrijke kaders gegeven.

Wanneer in dit beheerplan gesproken wordt over het Groenbeleidsplan, wordt het Groenbeleidsplan 2021 t/m 2025 bedoeld.

2.1 Reguliere beheer

Bij de harmonisatie van het groenbeleid is geconstateerd dat het boombeheer in verschillende delen van de gemeente West Betuwe op een andere manier werd uitgevoerd. In een groot deel van de gemeente vond het boombeheer cyclisch plaats (planmatig), terwijl in een ander deel het boombeheer uit financieel oogpunt risico-gestuurd werd uitgevoerd. In het nieuwe groenbeleidsplan is vastgelegd dat al het boombeheer in de toekomst cyclisch wordt uitgevoerd. Op deze manier voldoet de gemeente niet alleen aan haar juridische zorgplicht, maar wordt ook de kwaliteit van het bomenbestand gewaarborgd.

Boomveiligheidscontrole en cyclisch boombeheer

Als boomeigenaar heeft de gemeente een zorgplicht voor haar bomen. Wanneer een boom schade veroorzaakt moet worden aangetoond dat voldoende zorg is besteed aan de boom. In West Betuwe worden de gemeentelijke bomen daarom gemiddeld 1x per 3 jaar beoordeeld middels een boomveiligheidscontrole (BVC). Deze systematiek is landelijk geaccepteerd en bedoeld om de fysieke staat van de bomen te beoordelen. Aan de hand van deze controle wordt vervolgens het cyclische boombeheer uitgevoerd. Als tijdens de boomveiligheidscontrole bijzonderheden geconstateerd worden, dan kan dit leiden tot nader onderzoek of aan gepaste onderhoudsmaatregelen (attentiebomen, risicobomen).

2.2 Onderhoud, vervanging en renovatie

In onderstaande tabel wordt weergegeven hoe de gemeente West Betuwe omgaat het jaarlijks boomonderhoud en het vervangen van bomen.

Bomen	
Zorgplicht	Doorzetten huidige werkwijze boomveiligheidscontrole 1x per 3 jaar bij bomen ouder dan 7 jaar.
Boombeheer	Cyclisch boombeheer waarbij alle snoeibehoeftige bomen 1x per 3 jaar worden gesnoeid overeenkomstig de boomveiligheidscontrole. Attentie en risicobomen worden indien nodig vaker gesnoeid. Uitgezonderd attentiebomen, fruitbomen en knot- vorm en leibomen.
Vervanging van bomen	Vervanging van bomen vindt incidenteel plaats, meestal gelijktijdig met andere grootschalige werkzaamheden.

Tabel 2: boombeheer

Een aandachtspunt in het bomenbestand zijn de essen en populieren. Veel van deze bomen zijn aan het eind van hun levensduur of aangetast door ziektes zoals de essentaksterfte. Het vervangen van deze bomen kan niet wachten op (weg)renovaties dus is in het groenbeleidsplan een voorstel gedaan voor een éénmalige grootschalige vervangingsopgave. Het benodigde budget voor deze vervangingen is deels toegekend.

In het raadsbesluit van 5 november 2020 is besloten om op de post voor het vervangen van risicovolle essen en populieren 70% te korten op het benodigde budget. Dat betekent dat niet alle risicovolle bomen

tijdig gekapt en vervangen kunnen worden en dat er een selectie gemaakt wordt op laanniveau met op basis van de hoogste risicoklassen en het percentage risicobomen van de betreffende laan. Het selectief weghalen van uitsluitend de risicobomen in een laan is in het bijzonder bij populieren niet wenselijk (uitgezonderd noodkap) omdat de ontstane gaten risico verhogend zijn voor de resterende bomen. Er is met het besluit voor deze keuze een verhoogd risico genomen en aanvaard met de wetenschap dat de boomveiligheid hiermee in het gedrang kan komen.

2.3 Wettelijke en beleidskaders

Binnen de vier groenbeheerplannen houden we rekening met wettelijke kaders en beheer- en beleidskaders van de gemeente. In de volgende paragrafen wordt toegelicht met welke kaders we als gemeente te maken hebben.

2.3.1 Wettelijke kaders

Onder de wettelijke kaders vallen de zorgplicht en de Wet Natuurbescherming. In bijlage 1 worden deze nader toegelicht.

Voor de bomen geldt specifiek:

Zorgplicht bomen

De gemeente is aansprakelijk bij schade door (verwijtbaar) onvoldoende zorg aan haar bomen. Dit houdt in dat de gemeente moet kunnen aantonen dat zij zorgvuldig en periodiek al het mogelijke heeft gedaan om de schade door bomen te voorkomen.

De Wet natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking getreden. Het voornaamste doel van deze wet is het beschermen van het soortenrijkdom van planten en dieren binnen én buiten de beschermde natuurgebieden. Dit betekent voor het beheer dat wordt gewerkt volgens een vaste leidraad, een goede planning van de werkzaamheden moet worden gemaakt, er gewerkt moet worden buiten de kwetsbare periode en goed uitgekeken moet worden tijdens het uitvoeren van het werk. Voor de uitvoering van groentaken wordt de gedragscode soortbescherming voor gemeenten¹ van toepassing verklaard.

De Wet gewasbescherming en biociden

De Europese overheid heeft eisen gesteld aan het gebruik van chemische (bestrijdings)middelen in het openbaar groen. Het beheer mag niet meer worden uitgevoerd door middel van deze chemische bestrijdingsmiddelen. Ondanks het arrest van december 2020 waarin gebruik weer is toegestaan, houdt de gemeente vast aan het niet meer gebruiken van chemische bestrijdingsmiddelen. Voor de eikenprocessierupsbestrijding wordt gebruik gemaakt van het preventief spuiten van een wettelijk toegestaan biologisch bestrijdingsmiddel. Voor nadere uitleg wordt verwezen naar www.westbetuwe.nl/eikenprocessierups

2.3.2 Beleidskaders gemeente

Bij de beleidskaders vanuit de gemeente zijn de volgende onderwerpen van belang:

¹ Uitgave Vereniging Stadswerk Nederland in samenspraak met Vereniging Nederlandse Gemeenten
Versie 22 april 2020, bijgesteld op 7 juli 2020

Inclusie

Als gemeente geven we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de mogelijkheid zich te ontwikkelen. Hiervoor wordt samengewerkt met Avres (t/m 2020) en Werkzaak. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden ingezet via de Avri, bij de eigen dienst en binnen de onderhoudscontracten met de groenaannemers.

Daarnaast wordt bij het onderhoud en de inrichting van het openbaar groen rekening gehouden met de gebruikers van de openbare ruimte (de inwoners). Zodat iedereen zo goed mogelijk gebruik kan maken van de openbare groene ruimte.

Inwonersparticipatie

De gemeente beheert de openbare ruimte met zoveel mogelijk inbreng van inwonersparticipatie. Dit beheerplan vormt de basis van de uitvoering van het beheer, maar nuances zijn mogelijk in overleg met inwoners. Alle inwoners mogen zijn/haar inbreng in het groen leveren en kunnen op deze manier zelf bijdragen aan de plus op het beheer van de openbare ruimte. Het groenbeleidsplan biedt uitsluitend ruimte aan inwonerparticipatie mits dit voor de gemeente niet kostenverhogend werkt. Het onderhoud aan bomen wordt uit veiligheidsoogpunt niet ondergebracht bij inwoners (werken op hoogte, met motorkettingzaag en in het verkeer). Het knotten van knotbomen en het snoeien van fruitbomen (door de fruitbrigade) vormen hier uitzondering op.

Koepelnota

In de koepelnota Beheer Openbare Ruimte (2019 t/m 2023) is afgesproken om budget te reserveren voor de vervangingen in de openbare ruimte. Het gaat hierbij om elementen en/of beheergroepen die aan het einde van de gebruiksduur zijn en groot- en klein onderhoud niet meer toereikend of rendabel is. Voorbeelden hiervan zijn: rehabilitatie van een weg, vervangen van beplanting, een brug, verlichting.

3. Boombeheer

In de gemeente West Betuwe zijn ruim 36.600 bomen aanwezig in de openbare ruimte die door de gemeente worden onderhouden. In dit hoofdstuk is beschreven hoe het areaal van de bomen is opgebouwd en verdeeld is over de kernen. Dit areaal is inclusief de bomen in het buitengebied en exclusief de bomen op begraafplaatsen² en sportcomplexen³. Vervolgens is per boomsoort (bijv. vormboom, fruitboom) aangegeven welke onderhoudsmaatregelen vanuit het reguliere onderhoud plaatsvinden en wat de kosten hiervan zijn. Het beheer van de grassen, beplanting en watergangen is in de andere beheerplannen opgenomen.

3.1 Beheerthema bomen

Het beheerthema bomen bestaat uit verschillende beheergroepen. Elke beheergroep heeft specifieke kenmerken en toepassingsmogelijkheden. In onderstaande tabel zijn alle voorkomende beheergroepen omschreven. Ter indicatie is een foto toegevoegd. In werkelijkheid kan een beheergroep afwijken van het beeld wat hier gegeven wordt.

Beheergroep	Omschrijving
Gekandelaberde bomen	Gekandelaberde bomen zijn bomen waarbij de takken van de boom tot gesteltakken van de boom zijn afgezaagd.
Hoogstamfruit	Fruitbomen waarbij de eerste zijtakken van de boom op minimaal 1.8m boven de grond groeien.
Knotbomen	Een knotboom is een boom waarvan de takken regelmatig worden gesnoeid op ongeveer twee meter van de grond.
Lei/vormbomen	Bomen die in een bepaalde vorm groeien of gesnoeid zijn.
Straat- en laanbomen	Bomen die langs straten of lanen zijn geplant.
Solitaire bomen	Een boom die de volledige vrijheid/ruimte heeft om uit te groeien naar het eindbeeld.

Tabel 3: Boomtypen

² areaal bomen op begraafplaatsen is opgenomen in het Beleids en beheerplan begraafplaatsen.

³ beheer sportcomplexen is nu binnen de hekken van de complexen in voormalig Neerrijnen en Geldermalsen ondergebracht bij de verenigingen. Eenduidig beleid moet nog verder worden uitgewerkt op basis, en als onderdeel van de nota sport.



Gekandelaberde bomen



Hoogstamfruitbomen



Knotbomen



Lei/vormbomen



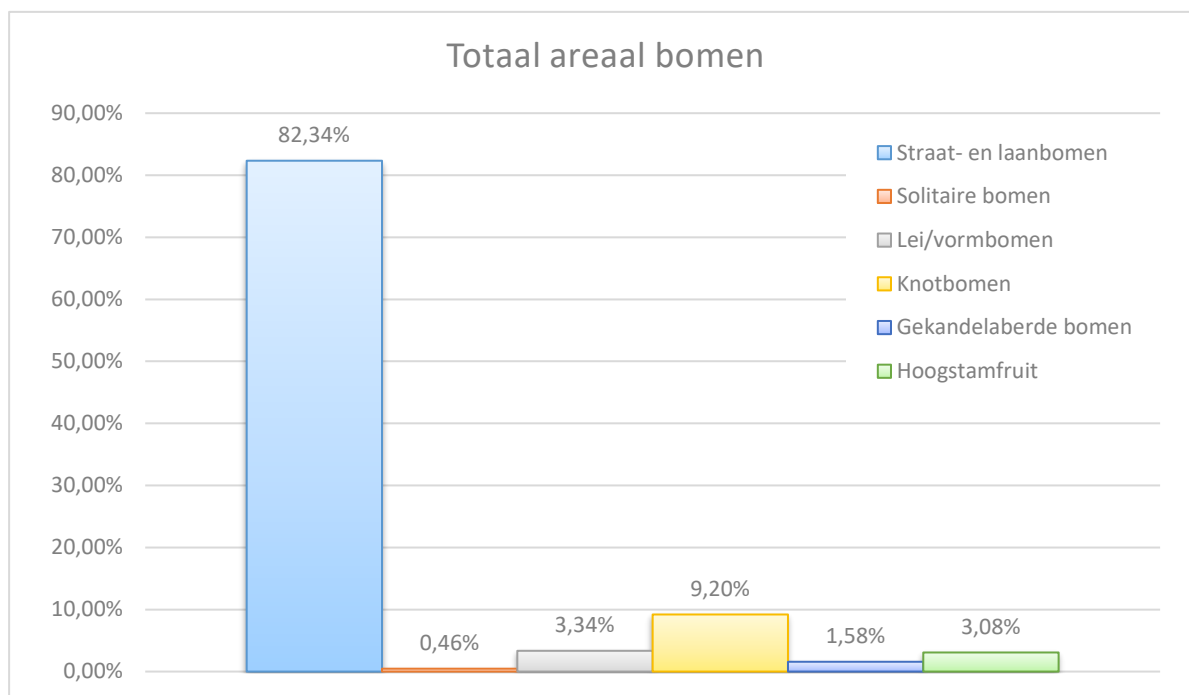
Straat- en laanbomen



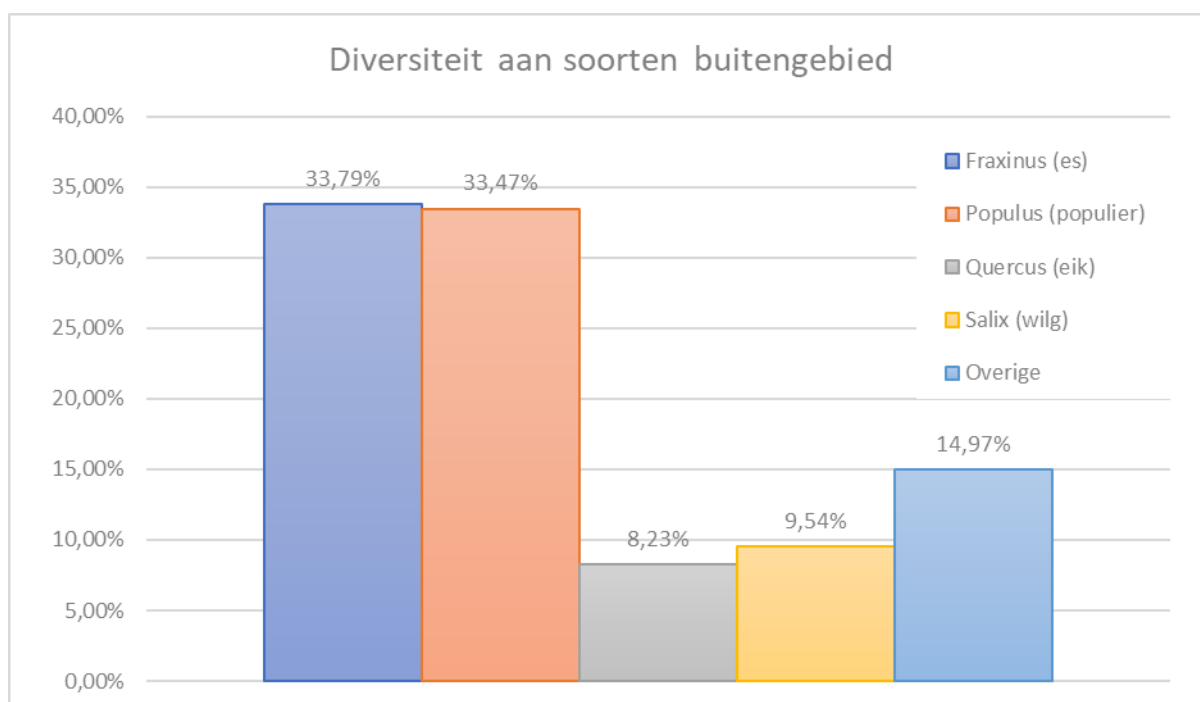
Solitaire bomen

3.2 Samenstellig areaal (peildatum 1-1-2021)

Van het totale bomenstand van de gemeente bestaat 82% uit straat- en laanbomen, 9% knotbomen, 3% hoogstamfruit, 3% lei- en vormbomen, 2% gekandelaberde bomen en 1% solitaire bomen.



Ongeveer de helft van de bomen (18.314 stuks) bevindt zich buiten de bebouwde kommen. Dit zijn vooral de boomstructuren langs de doorgaande wegen. De diversiteit aan soorten in het buitengebied is beperkt. Het merendeel van de bomen betreft hier *Fraxinus* (es), *Populus* (populier), *Quercus* (eik) en *Salix* (wilg). Binnen de bebouwde kom is de samenstelling veel diverser.



De verdeling van de bomen verschilt per kern. In onderstaande tabel is per kern aangegeven hoeveel bomen van een bepaald boomtype voorkomt.

	Gekande- labeerde boom	Hoogstam fruit	Knot boom	Lei- en vormboom	Niet vrij uitgroeende boom (straat/laanboom)	Vrij uitgroeende boom (solitair)	Totaal areaal
Acquoy	1	4	88	48	883	0	1.024
Asperen	85	82	51	158	1.136	0	1.512
Beesd	72	50	91	406	1.848	1	2.468
Buurmalsen	3	25	144	8	324	0	504
Deil	11	19	83	8	1.384	0	1.505
Enspijk	8	21	112	8	836	0	985
Est	0	4	28	7	328	1	368
Geldermalsen	99	100	101	197	5.765	7	6.269
Gellicum	1	38	51	10	1.266	0	1.366
Haaften	5	56	147	0	1.344	8	1.560
Heesselt	0	0	0	0	86	0	86
Hellouw	0	0	64	0	503	0	567
Herwijnen	84	242	178	30	2.602	7	3.143
Heukelum	99	2	62	33	870	3	1.069
Meteren	12	296	215	51	1.754	0	2.328
Neerijnen	1	0	56	13	396	65	531
Ophemert	2	3	234	0	976	38	1.253
Opijnen	0	0	57	0	273	2	332
Rhenoy	2	0	82	79	711	0	874
Rumpt	0	3	126	3	1.168	0	1.300
Spijk	32	0	78	0	730	0	840
Tricht	2	70	310	18	1.289	1	1.690
Tuil	0	1	144	5	353	12	515
Varik	0	0	27	0	201	7	235
Vuren	4	0	226	36	2.720	1	2.987
Waardenburg	0	4	313	36	957	1	1.311
	523	1.020	3.068	1.154	30.703	154	36.622

Tabel 4: boombestand

In bovenstaande areaalgegevens valt op dat:

- van het totale bomenbestand van de gemeente bestaat 82% uit straat- en laanbomen;
- 16% van de totale bomen bevinden zich in Geldermalsen.

3.3 Beheerregime

Het beheerregime beschrijft de werkzaamheden die bij het onderhoud van de bomen uitgevoerd worden. Bij het onderhoud van bomen worden die werkzaamheden vooral bepaald door de constateringen tijdens de boomveiligheidscontrole, die in het kader van de zorgplicht wordt uitgevoerd. Onderstaand is daarom eerst toegelicht wat de zorgplicht in de praktijk betekent en hoe deze bij de gemeente West Betuwe wordt uitgevoerd. Vervolgens zijn de werkzaamheden, net als bij het beheer van beplantingen en grassen, uitgewerkt in een beheerregime.

Zorgplicht

De gemeente is als boomeigenaar/beheerder volgens de wet verantwoordelijk voor het gemeentelijke bomenbestand, de zogeheten zorgplicht. Dit betekent dat de gemeente haar bomen zodanig beheert en onderhoudt dat nalatigheid niet verweten kan worden bij het ontstaan van schade. Het aantonen van

regelmatige controle (dan wel onderhouden) op eventuele gebreken is hierin belangrijk. Er wordt onderscheid gemaakt in drie typen van zorgplicht bij bomen;

- Algemene zorgplicht; betreft het regulier noodzakelijk onderhoud en periodieke controle op zichtbare gebreken;
- Verhoogde zorgplicht; bomen met een verhoogde gevaarzetting dienen met een verhoogde regelmaat (bijv. 1x per jaar) gecontroleerd te worden;
- Onderzoeksplicht; als aard en omvang van het gebrek niet geheel duidelijk is moet door middel van een aanvullend nader onderzoek het risico vastgesteld worden. Zo nodig dient een adequate maatregel genomen te worden om het risico op te heffen.

Cyclisch boombeheer

Om te voldoen aan de zorgplicht is het belangrijk dat beheer en onderhoudswerkzaamheden zorgvuldig uitgevoerd worden. Hiervan wordt ook een registratie bijgehouden. In West Betuwe is het boombeheer cyclisch/planmatig opgezet zodat:

- Werkzaamheden en kosten over langere termijn uitgespreid worden (cyclisch beheer);
- Achterstanden worden voorkomen omdat alle bomen minimaal 1x per 3 jaar gezien worden;
- Werkverdeling duidelijk is;
- Heldere communicatie: vragen over boombeheer kunnen meestal direct beantwoord worden omdat duidelijk is waar en wanneer werkzaamheden plaatsvinden of plaatsgevonden hebben.

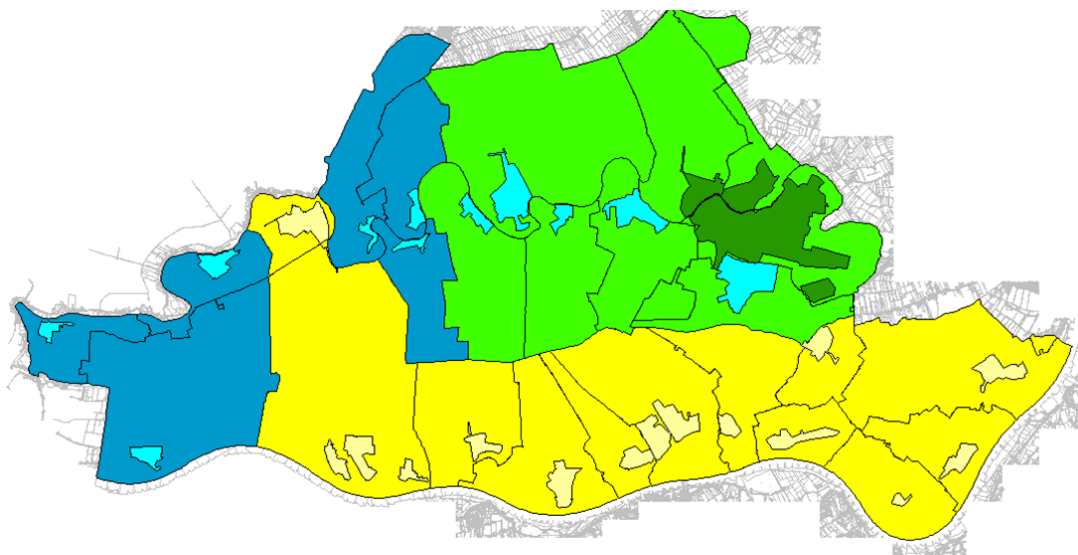
In het cyclisch boombeheer wordt onderscheidt gemaakt in:

- Boomveiligheidscontrole: Het bomenbestand wordt regelmatig geïnspecteerd op veiligheid;
- Boomonderhoud: werkzaamheden als snoeien, rooien en inboet worden structureel, professioneel en met een vaste regelmaat uitgevoerd;
- Registratie: alle controles en werkzaamheden worden geregistreerd in het groenbeheersysteem.

Voor het planmatig boombeheer maakt de gemeente gebruik van de werkwijze zoals die beschreven is in het "Handboek bomen" van het Norminstituut Bomen. Gemeente West Betuwe is hiervan licentiehouder.

Jaarlijkse boomveiligheidscontrole (BVC)

Jaarlijks wordt een deel van het bomenbestand gecontroleerd middels een boomveiligheidscontrole (BVC). Hiervoor is de gemeente opgedeeld in drie deelgebieden, zoals op onderstaande kaart is aangegeven. Deze gebiedsindeling loopt niet synchroon met de gebiedsindeling van de gebiedsmakelaars/gebiedsbeheerders. De gehanteerde gebiedsindeling is gemaakt om zoveel mogelijk evenredige aantallen per jaar te kunnen controleren/snoeien/beheren. Elk jaar wordt daardoor circa een derde deel van het bomenbestand gecontroleerd (algemene zorgplicht). Tevens worden dan bomen die een verhoogde zorgplicht hebben in de beoordelingsronde meegenomen. Op deze manier worden alle bomen binnen een cyclus van 3 jaar minimaal 1x beoordeeld.



- BVC gebied geel bibeko 2020
- BVC gebied blauw bibeko 2021
- BVC gebied groen bibeko 2022
- BVC gebied geel bubeko 2019
- BVC gebied blauw bubeko 2020
- BVC gebied groen bubeko 2021

Boomonderhoud

Boomonderhoud kent verschillende fasen. Meest voorkomend boomonderhoud zijn begeleidingssnoei (in de jeugd- en halfwasfase) en onderhoudssnoei (op het moment dat de boom zijn volwassen stadium heeft bereikt). Voor het uitvoeren van deze onderhoudswerkzaamheden streeft de gemeente er naar gebruik te maken van de richtlijnen uit het Handboek Bomen.

In onderstaande tabel zijn de onderhoudswerkzaamheden van een jonge boom weergegeven. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van het beheerregime bij andere boomtypen.

Omschrijving/ maatregel	Omschrijving activiteit	Eenheid	% te bewerken	Jaar frequentie
BOMEN GAZON 0-10 JR	INKUILEN OP KUILPLAATS	1	2	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	OPNEMEN INBOET	1	100	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	LADEN,LOSSEN,UITBRENGEN	1	2	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	BOOMCONTROLE ALGEMEEN	1	100	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	BOOMBANDEN VERRUIMEN/VERVANGEN	1	33	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	BOOMBAND EN PAAL VERWIJDEREN	1	14	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	WATERGEVEN	1	2	6
BOMEN GAZON 0-10 JR	VERVOER	1	100	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	STORTEN	10	100	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	VERZAMELEN EN LADEN SNOEIHOUD	1	33	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	SNOEIEN(STOKZAAG) BEGELEIDINGS	1	33	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	VERKEERSVOORZIENINGEN	1	5	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	VUIL VERWIJDEREN BOMEN	1	100	4
BOMEN GAZON 0-10 JR	BESTRIJDING ZIEKTEN EN PLAGEN	1	1	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	MECH. ONKRUIDBESTR. BOMEN	1	100	4
BOMEN GAZON 0-10 JR	LOSSEN GEK.BOMEN OP KUILPLAATS	1	2	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	INBOETEN EN BIJPLANTEN	1	2	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	ROOIEN DODE BOOM TBV INBOET	1	2	1
BOMEN GAZON 0-10 JR	OPTREKKEN OP KUILPLAATS	1	2	1

Tabel 5: Beheerregime

3.4 Beheerkosten

Op basis van de hierboven opgenomen arealen en het beheerregime worden de kosten voor het onderhoud van de bomen berekend. Het totale beheer van de bomen kost € 814.300 per jaar. Een onderbouwing van de berekening is opgenomen in bijlage 3.

De samenstelling van het areaal in een kern is grotendeels bepalend voor de kosten die in deze kern gemaakt moeten worden voor het beheer van de bomen. In onderstaande tabel is per kern aangegeven wat de kosten van het boombeheer per kern zijn.

	Areaal	Beheerkosten per jaar	
Acquoy	1.024	€	20.600
Asperen	1.512	€	49.100
Beesd	2.468	€	72.700
Buurmalsen	504	€	11.400
Deil	1.505	€	29.500
Enspijk	985	€	19.800
Est	368	€	7.000
Geldermalsen	6.269	€	146.900
Gellicum	1.366	€	24.400
Haaften	1.560	€	29.200
Heesselt	86	€	1.700
Hellouw	567	€	10.200
Herwijnen	3.143	€	69.900
Heukelum	1.069	€	34.400
Meteren	2.328	€	55.200
Neerijnen	531	€	10.400
Ophemert	1.253	€	22.700
Opijnen	332	€	7.000
Rhenoy	874	€	18.900
Rumpt	1.300	€	23.500
Spijk	840	€	20.200
Tricht	1.690	€	35.000
Tuil	515	€	9.100
Varik	235	€	4.700
Vuren	2.987	€	55.800
Waardenburg	1.311	€	25.000
	36.622	€	814.300

Tabel 6: Kosten boombeheer

Aangezien Geldermalsen het grootste areaal heeft, zijn ook hier de grootste kosten te verwachten. Daarnaast valt op dat de kosten tussen kernen onderling sterk kunnen verschillen. Twee kernen met ongeveer een even groot areaal (Asperen en Haaften) liggen in kostprijs ver uit elkaar met een verschil van € 20.000. Reden hiervoor is dat in Asperen veel gekandelaberde en lei- vormbomen staan. De samenstelling van het areaal is dus bepalend voor de beheerkosten en de onderlinge verschillen per kern.

4. Vervanging en omvormingen

Goed boombeheer (hoofdstuk 3) zorgt ervoor dat bomen een lange levensduur hebben. Ondanks dat neemt de vitaliteit van een boom in stedelijk gebied naarmate deze ouder wordt af. Het is daarom voor het behoud van een aantrekkelijk straatbeeld en veiligheid van de omgeving belangrijk dat bomen die richting het eind van de levensduur gaan kunnen worden vervangen. Meestal vindt dit plaats tegelijkertijd met andere renovatiewerkzaamheden. Het kan daardoor voorkomen dat een boom nog niet aan het eind van zijn levensduur is en toch vervangen wordt.

Naast vervangingen komt het ook voor dat de aanwezige bomen niet meer passen bij de inrichting van de omgeving of dat bezuinigd moet worden op onderhoudskosten. De bomen worden dan vervangen door een ander boomtype of de inrichting wordt aangepast. Dit noemen we omvorming

De derde en laatste aanpassing die plaatsvindt in het bomenbestand zijn de eenmalige vervangingsmaatregelen. Deze worden uitgevoerd omdat grote aantallen bomen in dezelfde periode zijn aangeplant en nu massaal aan het eind van de levensduur komen (populieren). Het kunnen ook bomen zijn die door ziektes zijn aangetast (essen en de Essentaksterfte).

Onderstaand zijn de drie vervangingsopgaven nader uitgewerkt.

4.1 Reguliere structurele vervanging

Het vervangen van bomen die aan het eind van de levensduur zijn heeft in de afgelopen jaren zeer beperkt plaatsgevonden. Een deel van het areaal is daardoor binnen enkele jaren aan vervanging toe. Bij vaststelling van het groenbeleidsplan is jaarlijks een vervangingsbudget van € 340.000 aangevraagd.

Voor het vervangen van bomen wordt een uitvoeringsplan voor vervanging en omvormingen opgesteld waarin jaarlijks een vooraf bepaalde hoeveelheid bomen wordt aangewezen voor vervanging. Voor het aanwijzen van te vervangen bomen wordt de volgende indeling aangehouden:

1. Integrale aanpak: vervangingen gelijktijdig uitvoeren met andere renovaties zoals rioolvervangingen;
2. Verouderde bomen met grote onderhoudsbehoefte;
3. Vervanging van overige oudere bomen.

Het is op dit moment niet mogelijk inzicht te geven in de exacte verdeling van het jaarlijkse vervangingsbudget. Het huidige bomenbestand gaat door éénmalige maatregelen als het omvormen en vervangen van essen/populieren veranderen. Deze verandering heeft invloed op de samenstelling (leeftijd, soort, standplaats) en verdeling van de bomen over de kernen. Nadat de éénmalige maatregelen uitgevoerd zijn wordt de planning voor de structurele vervanging gemaakt.

Noot: In het raadsbesluit van 5 november 2020 is besloten om op de posten voor de cyclische vervanging van bomen, beplanting en grassen 70% te korten op het benodigde budget. Dat betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden om de resterende 30% zo effectief mogelijk in te zetten. Er staan de komende jaren veel wegreconstructies en rioolrenovaties op de planning. Daarbij is de vervanging van groenvoorzieningen meestal onvermijdelijk en daardoor onuitstelbaar. Daarom worden de resterende vervangingsbudgetten uitsluitend op deze activiteiten ingezet.

4.2 Eenmalige vervanging essen en populieren

In het bomenbestand is een grote hoeveelheid essen en populieren aanwezig die op zeer korte termijn grote risico's opleveren voor de veiligheid in de omgeving. Deze bomen zijn tijdens de ruilverkavelingsperiode veelal in het buitengebied aangeplant waardoor de diversiteit aan soorten en leeftijden beperkt is. Problemen die daardoor zijn ontstaan:

Populieren zijn aan het eind van hun levensduur waardoor veel dood hout in de boomkroon ontstaat en bomen verder aftakelen. In de gehele gemeente staan ruim 6.600 populieren, waarvan 6.100 in het buitengebied. Van deze populieren is 95% ouder zijn dan 20 jaar, 45% zelfs ouder dan 40 jaar.

Essen zijn ook massaal aangeplant in die periode. Deze zijn normaal gezien nog niet aan het eind van hun levensduur, maar door boomziektes (essentaksterfte) neemt ook de kwaliteit van deze bomen snel af. Door de grote hoeveelheid essen heeft de ziekte zich makkelijk kunnen verspreiden. Gevolg is dat veel van de essen in het buitengebied aangetast zijn en daardoor te maken hebben met taksterfte. Dit levert gevaarlijke situaties op. In het buitengebied staan 6.200 essen, waarvan bij de laatste BVC bij ruim 1.500 de essentaksterfte hadden. 90 van deze essen hebben een levensverwachting van < 5 jaar. In bijlage 4 is een kaart opgenomen waarop de populieren en essen staan aangegeven.

Verdeling leeftijden Populieren	Binnen bebouwde kom	Buiten bebouwde kom	Totaal
<10	121	225	346
10-20	10	73	83
21-40	29	3.082	3.111
41-60	345	2.652	2.997
>60	8	97	105
onbekend	3	0	3
	516	6.129	6.645

Tabel 7: Hoeveelheid populieren

In het groenbeleidsplan is voorgesteld de essen en populieren te vervangen voor nieuwe weg begeleidende bomen van diverse soorten. Het uitvoeren van deze vervangingen wordt gespreid over 5 jaar, waarbij de criteria vanuit de Wet Natuurbescherming (voorheen Boswet) worden gehanteerd. Jaarlijks is een budget van € 258.000 voor vervanging van populieren en € 111.000 voor essen aangevraagd. De vervangingsplanning wordt afgestemd op (op volgorde van belangrijkheid):

- Hoogte van de gevaarstelling/risico's in relatie tot standplaats (boomveiligheid)
- Aanwezigheid van extreme wortelopdruk
- Andere renovatie/reconstructiewerkzaamheden
- Zichtlocaties
- Overige locaties zoals locaties die vanuit klachten en meldingen worden doorgegeven.

Noot: In het raadsbesluit van 5 november 2020 is besloten om op de post voor het vervangen van risicovolle essen en populieren 70% te korten op het benodigde budget. Dat betekent dat het risico kan ontstaan dat niet alle risicovolle bomen tijdig gekapt en vervangen kunnen worden en dat er een selectie gemaakt wordt op laanniveau met op basis van de hoogste risicoklassen en het percentage risicobomen van de betreffende laan. Het selectief weghalen van uitsluitend de risicobomen in een laan is in het bijzonder bij populieren niet wenselijk (uitgezonderd noodkap) omdat de ontstane gaten risico verhogend zijn voor de resterende bomen. Er is met het besluit voor deze keuze een verhoogd risico genomen en aanvaard met de wetenschap dat de boomveiligheid hiermee in het gedrang kan komen.

4.3 Omvormingen

De huidige onderhoudsbudgetten zijn onvoldoende om overal een goede onderhoudskwaliteit te realiseren. Daarom wordt naast een efficiëntieslag in de uitvoering van het beheer ook gekeken naar het omvormen van “duurdere” boomtypes naar boomtypes waarvan de onderhoudskosten lager zijn of het verwijderen/dunnen van bomen. Tegelijkertijd wordt met deze omvormingen een bijdrage geleverd aan het realiseren van de ambities voor het verhogen van de biodiversiteit en klimaatadaptatie.

In het groenbeleidsplan is een eenmalig budget gevraagd van € 4.234.000,- voor het uitvoeren van de omvormingen bij bomen. Dit budget wordt gespreid over de komende 4 jaar (looptijd van het beheerplan) ingezet. Ook hier geldt dat eerst een uitvoeringsplan wordt opgesteld met daarin een fasering van de omvormingswerkzaamheden.

In onderstaande tabel is aangegeven welk areaal aan bomen per kern gedund of omgevormd kan worden naar een boomtype met extensiever onderhoud. Dit overzicht is gebaseerd op de indicatieve inventarisatie die tijdens het opstellen van het groenbeleidsplan heeft plaatsgevonden. In bijlage 5 is een overzicht opgenomen van de specifieke boomtypen die per kern.

Kernen	Aantal bomen dunnen/omvormen	Kosten omvorming	Besparing
Acquoy	133	€ 41.300	-€ 3.593
Asperen	276	€ 140.900	-€ 15.450
Beesd	793	€ 252.550	-€ 18.845
Buurmalsen	133	€ 64.800	-€ 2.543
Deil	668	€ 195.450	-€ 11.138
Enspijk	516	€ 129.350	-€ 8.405
Est	31	€ 16.200	-€ 690
Geldermalsen	571	€ 255.150	-€ 21.375
Gellicum	1.052	€ 257.100	-€ 15.588
Haaften	368	€ 103.200	-€ 5.113
Hellouw	64	€ 38.400	-€ 1.280
Herwijnen	2.319	€ 621.700	-€ 40.730
Heukelum	223	€ 118.000	-€ 13.710
Meteren	599	€ 183.200	-€ 9.130
Neerijnen	57	€ 34.200	-€ 1.228
Ophemert	173	€ 102.600	-€ 3.595
Opijnen	58	€ 34.800	-€ 1.248
Rhenoy	705	€ 214.400	-€ 12.670
Rumpt	680	€ 171.050	-€ 10.290
Spijk	538	€ 173.000	-€ 11.420
Tricht	799	€ 282.200	-€ 12.790
Tuil	204	€ 59.150	-€ 3.063
Varik	29	€ 17.400	-€ 668
Vuren	2.106	€ 582.150	-€ 33.395
Waardenburg	374	€ 148.150	-€ 7.023
	13.469	€ 4.236.400	-€ 264.975

Tabel 8: éénmalige kosten en onderhoudsbesparing door omvormen/dunnen van bomen

5. Financieel overzicht

Onderstaande tabellen geven een totaal overzicht van de beschikbare budgetten.

	Beheerkosten Voor omvormingen bruto			Omvormingen besparing		Beheerkosten Na omvormingen netto
	A	-		B	=	C
Bomen	€ 814.000			€ 264.975		€ 549.025
Beplanting	€ 918.000			€ 244.501		€ 673.499
Grassen	€ 393.917	Uitbreiding*		€ -114.901		€ 425.261
		besparing		€ 57.000		
		aanbestedingsvoordeel*		€ 26.557		
Watergangen	€ 417.061			€ -		€ 417.061
Afronding	€ 1.865					€ 1.865
	€ 2.544.843			€ 478.132		€ 2.066.711
* omvorming van beplanting naar grassen						

Budgetten voor het reguliere onderhoud

Cyclische vervanging	Vervangingsbehoefte	Bezuiniging	Beschikbaar
Beplanting en grassen	€ 300.000 (s)	€ 210.000 (s)	€ 90.000 (s)
Bomen	€ 308.000 (s)	€ 215.600 (s)	€ 92.400 (s)
Zieke essen en risicovolle populieren	€ 1.845.000 (i)	70 % over 5 jaar te verdelen	€ 210.000 (2021) € 150.000 (2022) € 90.000 (2023) € 73.500 (2024) € 30.000 (2025)
Totaal	€ 2.485.000	€ 1.769.500	€ 735.900

Budgetten voor cyclische vervangingen.

Omvormingen (incidenteel)	
- Omvormen beheergroepen*	€ 622.000
- Dunnen of verwijderen bomen	€ 2.530.000
- Vormbomen	€ 1.704.000
Totaal	€ 4.856.000
*Dit is het totaal voor alle beheergroepen.	

Budgetten voor omvormingen.

6. Organisatie

Het onderhoud aan de bomen wordt door verschillende partijen uitgevoerd. In bijlage 6 is een organisatieschema opgenomen waarin de gehele organisatie van het boombeheer is toegelicht. Een deel van de werkzaamheden wordt uitgevoerd door de gemeentelijke buitendienst. Daarnaast maakt de gemeente gebruik van externe partijen (Avri, aannemers) en zijn afspraken gemaakt met (vrijwilligers)organisaties om werkzaamheden uit te voeren. Onderstaand zijn per partij de kaders en randvoorwaarden beschreven.

Naast de fysieke uitvoering van het boombeheer is het ook van belang dat aanverwante taken in de organisatie zijn ondergebracht. Denk daarbij aan het op orde houden van de areaalgegevens (gegevensbeheer).

6.1 (eigen) buitendienst

De gemeente West Betuwe beschikt over een eigen buitendienst, zoals in onderstaande tabel is weergegeven. Dit is inclusief het onderhoud van de begraafplaatsen en exclusief de begraafactiviteiten. In 2021 worden deze activiteiten gesplitst aan de hand van de registratie van de werkelijk gemaakt uren.

	Groenbeheer uren	FTE's	Boombeheer uren	FTE's
voormannen	2916	2,0	888	0,6
gebiedsploegen	14327	9,7	2664	1,8
bomenploeg	694	0,5	4049	2,7
Totaal	17937	12,1	7601	5,1

De loonsom op basis van de beschikbare FTE's maakt deel uit van het budget voor cyclisch beheer.

De buitendienst voert het boombeheer uit binnen de bebouwde kom. De boomveiligheidscontrole wordt uitgevoerd door een extern bedrijf. Het analyseren van de resultaten en het opstellen van de onderhoudsplanning doet de medewerker Beleid en beheer. Het uitvoerende werk voert de buitendienst uit. Evenals het opnemen en planten van de inboet en het doorgeven van mutaties. Indien noodzakelijk kunnen specialistisch werkzaamheden of bulkwerk worden uitbesteed aan derden.

6.2 Aannemers

De boomveiligheidscontrole wordt door een gespecialiseerd bedrijf uitgevoerd omdat hier specialistische kennis voor nodig is. Ook wordt hiermee onafhankelijkheid gewaarborgd. Dit kan van pas komen bij een eventuele aansprakelijkheidsstelling bij schade door bomen. Daar waar het specialistisch werkzaamheden (bijv. bij grote bomen) of bulkwerk betreft kan ervoor worden gekozen om hiervoor een aannemer in te zetten.

6.3 Avri

Met Avri is een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten voor het onderhoud van de bomen in het buitengebied. Dit bestaat uit het uitvoeren van de boomveiligheidscontrole, uitwerken van de gegevens in een planning en de uitvoering van de (snoei)maatregelen en vervolgonderzoek. Ook het opnemen en uitvoeren van de inboet, het planten hiervan en het doorgeven van de mutaties van het areaal en de resultaten van de uitgevoerde maatregelen maken hier onderdeel van uit. Het uitvoerende

deel van het bomenonderhoud heeft de Avri onder gebracht bij een aannemer op basis van een openbare aanbesteding. Hiervoor is een bestek opgesteld waarin ook het boomareaal van de gemeente Tiel, Buren en Neder Betuwe is ondergebracht.

6.4 Eikenprocessierups bestrijding

De bestrijding van de eikenprocessierups is gericht op een preventieve en een curatieve aanpak. De preventieve bestrijding wordt georganiseerd door de Avri. De Avri laat marktpartijen jaarlijks inschrijven op de verschillende werkwijzen die in het werkgebied van de Avri gebruikt worden. Voor West Betuwe bestaat deze uit een preventieve spuitronde met een biologisch bestrijdingsmiddel. Deze spuitronde wordt uitgevoerd op alle eiken van de gemeente die als boom worden beheert. De curatieve bestrijding bestaat uit het wegzuigen van nesten. De Avri doet dit bij de eikenbomen in het buitengebied. De eigen dienst doet dit voor de eikenbomen binnen de bebouwde kom.

6.5 Inwoners en belangenorganisaties

Boomonderhoud is specialistisch werk waarvoor uitgebreide kennis van bomen noodzakelijk is. Deze werkzaamheden zijn dan ook minder geschikt om dit in het kader van inwonersparticipatie bij inwoners onder te brengen. Daarbij is het gevaarlijk werk (werken op hoogte, met motorkettingzaag en in het verkeer). Ook is de aansprakelijkheid bij schade iets wat je niet bij inwoners neer wilt leggen. Participatie door inwoners/organisaties is hierbij dan ook niet gewenst. Uitzonderingen hierop vormen knotbomen en fruitbomen. Voor het onderhoud van deze bomen werkt de gemeente samen met o.a. Stichting Landschapsbeheer Gelderland en de Hoogstam fruitbrigade. Zij verzorgen het specialistische snoeiwerk van een deel van deze voor de regio kenmerkende bomen.

6.6 Gegevensbeheer

Het bomenbestand is digitaal in beeld gebracht en wordt in de basis bijgehouden in het groenbeheersysteem (GBI) van de gemeente. Op termijn worden de bomen ook opgenomen in de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT).

Voor het goed kunnen beheren is gegevensbeheer en de kwaliteit van de gegevens essentieel. Daarom moeten mutaties van het bomenbestand (geometrie, functie, aanplantjaar, soortaanduidingen etc.) direct na wijziging doorgegeven worden aan de gegevensbeheerders. Dit wordt gedaan per mail aan databaseer@westbetuwe.nl. Daarbij moet de volgende informatie aangeleverd worden:

- Kernnaam en straat
- Kaartje/tekening van de locatie met verwijderde en/of nieuw aangeplante boom (type, soort en plantmaat)

Het doorgeven van wijzigingen is onder de volgende omstandigheden noodzakelijk:

- Als het type of de hoeveelheid van het materiaal gewijzigd is. Denk aan het melden van verwijderde en aangeplante beplanting en bomen of het verwijderen van afzetting/paaltjes.
- Als groot onderhoud/vervanging wordt uitgevoerd wordt ook het uitvoeringsjaar en type (groot) onderhoud vermeld. Hiermee wordt de historie van de inrichtingsmaterialen bijgehouden.

Naast de registratie van veranderingen in de openbare ruimte wordt ook steeds meer digitaal gewerkt bij de uitvoering van het onderhoud. Denk bijvoorbeeld aan het afhandelen van meldingen een meldingensysteem of het digitaal beoordelen van de onderhoudskwaliteit. Vanuit de eigen dienst en de aannemers is de wens uitgesproken om dit soort werkzaamheden en controle-systeematieken te gebruiken om daarmee een verdere efficiëntie en professionalisering in het werk te realiseren.

7. Planning

7.1 Boomonderhoud

Het boomonderhoud heeft een cyclisch beheer van boomveiligheidscontroles, snoeionderhoud en verzorgende onderhoud rondom de boom. In onderstaande tabel is aangegeven wanneer deze werkzaamheden uitgevoerd worden.

	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Regulier terrein onderhoud												
Bomen												
Solitaire bomen												
- Verwijderen stam- en wortelschot												
- Snoeien												
Lei-/Vormboom												
- Verwijderen stam- en wortelschot												
- Scheren/knotten												
- Onkruidbeheersing boomspiegel binnen en buiten groeiseizoen												
- Vuilbeheersing boomspiegel in bladvalperiode												
- Zwerfafvalbeheersing boomspiegel												
Knotbomen												
- Verwijderen stam- en wortelschot												
- Snoeien												
Gekandelaberde bomen												
- Verwijderen stam- en wortelschot												
- Snoeien												
- Onkruidbeheersing boomspiegel binnen en buiten groeiseizoen												
- Vuilbeheersing boomspiegel in bladvalperiode												
- Zwerfafvalbeheersing boomspiegel												
Straat- en laanbomen												
- Verwijderen stam- en wortelschot												
- Snoeien												
- Onkruidbeheersing boomspiegel binnen en buiten groeiseizoen												
- Vuilbeheersing boomspiegel in bladvalperiode												
- Zwerfafvalbeheersing boomspiegel												
Hoogstamfruit												
- Verwijderen stam- en wortelschot												
- Snoeien												

7.2 Integraal werken

Om zo efficiënt mogelijk te werken is het van belang om bij vervangings- en omvormingsprojecten de werkzaamheden integraal uit te voeren. Hierbij wordt een samenwerking gezocht met de andere disciplines. Voorbeelden hiervan zijn: wegreconstructies, riolering en overige (her)inrichtingsprojecten.

8. Kwaliteitscontrole

Voor het controleren van de boomtechnische kwaliteit wordt een boomveiligheidscontrole (BVC) uitgevoerd. Hiermee wordt het bomenbestand gemonitord. Bij de uitvoering van het snoeionderhoud vindt geen specifieke kwaliteitscontrole plaats. Na uitvoering van de werkzaamheden wordt het snoeiwerk door de coördinator van de bomenploeg gecontroleerd. Voor het gedeelte dat Avri uitvoert wordt dit gedaan door de vakspecialist groen (team realisatie). De gebiedsbeheerders vormen de ogen en oren in de openbare ruimte en hebben daarbij een signaalfunctie met het oog op kwaliteit en het melden van afwijkingen.

8.1 BVC controle

Door een Boomveiligheidscontrole (BVC) uit te voeren wordt door de gemeente voldaan aan de zorgplicht. Om aantoonbaar te maken dat de gemeente aan deze zorgplicht voldoet, wordt bij de bomen minimaal 1x per 3 jaar een boomcontrole uitgevoerd.

De bomen worden visueel beoordeeld op onderhoudstoestand en veiligheid. Geconstateerde gebreken zoals “achterstallig” of “verwaarloosd beeld” worden online geregistreerd in het beheersysteem van de gemeente. Hieraan worden beheersmaatregelen gekoppeld om de boom veilig in stand te kunnen houden.

Voor de uitvoering van de boomcontrole worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Bomen met een normale gevaarzetting worden 1 x per 3 jaar gecontroleerd (reguliere cyclus);
- Bomen met een verhoogde gevaarzetting (bijv. volwassen bomen langs doorgaande wegen) en attentie bomen worden jaarlijks gecontroleerd;
- Jonge bomen, waarbij begeleidingssnoei plaatsvindt, worden pas na 10 jaar meegenomen in de boomveiligheidscontrole. Jonge bomen leveren doorgaans weinig gevaar op en worden door de begeleidingssnoei regelmatig door een boombeheerder gezien. De eerste 10 jaar is daarom geen BVC controle nodig.

8.2 Maatregelen

Om ons groenbeheer te borgen werken we binnen het groenbeheer volgens het plan- do-check-act-principe (PDCA-cyclus). Hieronder wordt beknopt weergegeven hoe wij dit binnen de gemeente aanpakken.

Plan

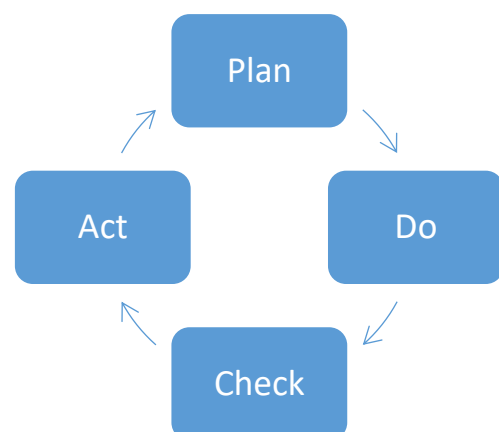
Het groenbeleid- en beheerplan vormt de basis van het groenbeheer.

Do

Het uitvoeren van het groenbeheer door de eigen dienst, Avri, aannemers, inwoners/belangenver.

Check

Om de kwaliteit van het bomenbeheer te bewaken, wordt 8 per jaar een kwaliteitsschouw CROW uitgevoerd (zie paragraaf 7.1). Voor de bomen wordt een BVC controle uitgevoerd. Ook de gebiedsbeheerders voeren dagelijks toezicht uit.



Act

Het bepalen van verbetermaatregelen en/of voorstellen om de uitvoering van het boombeheer nog efficiënter te laten verlopen.

9. Communicatie

De komende tijd wordt in samenwerking met afdeling communicatie een communicatieplan opgesteld waarbij naast de grootschalige vervangingsopgaven ook het reguliere onderhoud in de communicatie naar buiten wordt ingepland. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van een planning voor het snoeionderhoud in het nieuwsblad West Betuwe en op de website.

9.1 Beheer en onderhoud

Het boomonderhoud is een onderwerp waar regelmatig bij de gemeente vragen en opmerkingen over binnen komen. Veel van deze vragen kunnen echter met een goede communicatie voorkomen worden. Werkzaamheden die voor de boombeheerders heel normaal zijn, zijn voor inwoners niet altijd duidelijk of logisch gepland.

9.2 Vervangingen en omvormingen

Voor grootschalige werkzaamheden blijft het zo dat de gemeente daarvoor graag in gesprek gaat met de direct betrokkenen en inwoners. Samen met de gebiedsmakelaars en gebiedsbeheerders wordt dan een traject voor inwonersparticipatie opgezet.

Ook de interne communicatie is bij deze werkzaamheden van groot belang. Doelstelling van de gemeente is om zo veel mogelijk werkzaamheden integraal uit te voeren. Een vroegtijdige afstemming met andere afdelingen zoals riolering, wegen, water, klimaat en duurzaamheid is daarbij essentieel. Het kaartmateriaal wat is opgesteld voor de omvormingen kan hierbij een belangrijk discussiedocument zijn.

9.3 Interne communicatie beheerplannen

De vier beheerplannen (beplantingen, grassen, bomen en watergangen) zijn geschreven vanuit het oogpunt van het groenbeleidsplan. Ze geven de (groen)beheerders veel informatie over hoe het werk uitgevoerd moet worden. Maar ook andere collega's binnen de gemeentelijke organisatie moeten hiervan op de hoogte zijn.

Samen met de afdeling communicatie wordt daarom een plan van aanpak opgesteld om het groen- en bomenbeheer beter onder de aandacht te brengen bij andere afdelingen.

De beheerplannen hebben een looptijd van 1 jaar. Gedurende deze periode vindt na afloop een gesprek plaats met de (groen)beheerders voor evaluatie en indien nodig actualisatie van de plannen. Na 4 jaar wordt een uitgebreide evaluatie gehouden waarbij ook betrokkenen vanuit de gehele gemeentelijke organisatie inbreng kunnen geven.

10. Bijlagen

10.1 Wettelijke kaders

Zorgplicht

Er is een zorgplicht waardoor de gemeente moet zorgen voor haar bomen. De gemeente is aansprakelijk voor bij schade door (verwijtbaar) onvoldoende zorg. Dit houdt in dat de gemeente zorgvuldig en periodiek moet kunnen aantonen dat al het mogelijke is gedaan om de schade door bomen te voorkomen. Met de verhoogde zorgplicht worden bomen met een verhoogde gevaarzetting vaker gecontroleerd dan de algemene zorgplicht. Ook is het verplicht dat de beheerder een schriftelijke registratie heeft, zodat het onderhoud aan te tonen is.

Wet Natuurbescherming

De nieuwe Wet Natuurbescherming is een overkoepelde wet waar de bescherming van unieke natuurgebieden van Nederland en Europa worden geregeld. Sinds 1 januari 2017 is de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking getreden. Het voornaamste doel van deze wet is het beschermen van het soortenrijkdom van planten en dieren binnen én buiten de beschermde natuurgebieden. Het zorgvuldig beheer is van zeer belang, zodat dit geen negatieve gevolgen heeft op de flora en fauna. Vanuit de Wet Natuurbescherming zijn er een aantal aandachtspunten:

De bescherming van flora en fauna is gericht op de gunstige staat van instandhouding van populaties. Maatregelen die (op één bepaalde plek die van belang is) voor een bepaalde soort een negatief effect hebben kunnen bijvoorbeeld doorgang vinden als voor de populatie op een andere plek positieve maatregelen tot minimaal instandhouding van de populatie worden genomen.

De verantwoordelijkheid voor bijvoorbeeld ontheffingen ligt bij de provincies in plaats van de landelijke overheid. De provincie Gelderland stemt haar regelgeving af op lokale omstandigheden en soorten.

De voormalige Boswet is nu ook opgenomen onder de Wet Natuurbescherming. Hiervoor hebben we recentelijk opnieuw de bebouwde kom grenzen Houtopstanden vastgesteld. Binnen deze grenzen is de gemeente leidend, daarbuiten geldt de Wet Natuurbescherming met de Provincie als bevoegd gezag.

Wet gewasbestrijdingsmiddelen en biociden (Chemische bestrijdingsmiddelen)

De Europese overheid heeft eisen gesteld aan het gebruik van chemische (bestrijdings)middelen in het openbaar groen. Het beheer mag niet meer worden uitgevoerd door middel van deze chemische bestrijdingsmiddelen. Onkruidbestrijding moet dus op een andere manier worden uitgevoerd, of onkruid moet bij aanleg en inrichting al worden vermeden of tegen worden gegaan. Niet al het onkruid kan bijvoorbeeld worden vermeden, daarom zouden de verwachtingen van inwoners iets meer in lijn met de werkelijkheid moeten lopen.

10.2Beheerregime

10.3Beheerkosten

10.4Kaart essen/populieren

10.5Kaart omvormen/dunnen

10.6Processchema organisatiestructuur

10.7Geharmoniseerde beoordelingscriteria waardevolle bomen

